

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200781
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200781.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: O. N., r.č.: XX XX XX XXXX, trvale bytom Q., t.č. ÚVTOS Banská Bystrica, Sládkovičova 80, P.O.BOX 109, Banská Bystrica, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/19/2016-32 zo dňa 23.11.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/19/2016-32 zo dňa 23. novembra 2016 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.06.2016, ktorým odporkyňa podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon alebo zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok s tým, že menovaný bol uznaný za invalidného z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, posudkovým záverom posudkového lekára Sociálnej poisťovne pobočka Banská Bystrica zo dňa 30.03.2016. Potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 34 rokov do 40 rokov, čo je skupina, do ktorej patrí navrhovateľ je najmenej 8 rokov a zisťuje sa z obdobia pred vznikom invalidity, t.j. pred 27.10.2014, v ktorom období získal navrhovateľ 2 108 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo predstavuje 5 rokov a 283 dní obdobia dôchodkového poistenia. Navrhovateľ nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách ustanovenia § 250l a nasl. O.s.p. a dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku zo dňa 30.03.2016 vydala sociálna poisťovňa ústredie preskúmané rozhodnutie zo dňa 02.06.2016 potom, čo bol zdravotný stav navrhovateľa posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne pobočka Banská Bystrica s tým, že posudkový lekár na základe celkového posudku dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je u posudzovaného diagnóza choroby zmyslových orgánov, ktoré zaradil posudkový lekár podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pod kapitolu VII, oddiel A, položka 7 a určil 45% - nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa celkového posudku ide o XX ročného muža s ukončeným základným vzdelaním, ktorý nikde nepracoval, opakovane umiestnený vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý utrpel podľa predloženej dokumentácie pred siedmymi rokmi strelné poranenie ľavého oka. Objektívne je preukázaná slepota na uvedené oko predloženým nálezom odborného vyšetrenia, na druhom oku je potvrdená len ľahká ďalekozrakosť, odporúčenú korekciu posudzovaný odmieta. Uvedenému zdravotnému postihnutiu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45% dňom dokumentovaného zdravotného postihnutia, t. j. 27.10.2014.

Podľa výroku posudku ide o posudzovaného, ktorý je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 45%. Dátum vzniku invalidity 27.10.2014. Po podaní opravného prostriedku navrhovateľom bol zdravotný stav opätovne posúdený dňa 14.07.2016 posudkovým lekárom ústredia so sídlom v Banskej Bystrici, ktorý dospel k rovnakému záveru, ako tomu bolo dňa 30.03.2016 s tým, že posudzovaný trpí chorobami: slepota a veľmi ťažká slabozrakosť, monokulárna, poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu, stav po opakovaných suicídálnych pokusoch v roku 2007, 2012 a 2013. Posudkový lekár zaradil rozhodujúce zdravotné postihnutie ako choroby zmyslových orgánov, zrak, strata jedného oka pri zachovaní zrakových funkcií na druhom oku, ktoré zaradil pod kapitolu VII., oddiel A, položku 7 a určil 45% - nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa celkového posudku ide o XX ročného muža s ukončeným základným vzdelaním, ktorý doteraz nikdy nikde nepracoval, opakovane umiestnený vo výkone trestu odňatia slobody utrpel podľa dokumentácie stredné poranenie ľavého oka (z osobnej anamnézy v prepúšťacej správy z psychiatrie z r. 2007 je údaj, že ako 6 ročný si trafil vzduchovkou do ľavého oka, následne bol operovaný a odvtedy nevidí, v ďalších odborných lekárske nálezoch udal, že mal úraz pred 6, alebo 7 rokmi - z tohto obdobia však v predloženej posudkovej spisovej dokumentácii nie je žiadne. Nepredložil ani prepúšťaciu správu, ktorá by dokumentovala operáciu na ľavom oku po úraze. Jediný objektívny nález, ktorý dokumentuje slepotu ľavého oka je očné vyšetrenie z 27.10.2014. Pri slepote jedného oka a zachovanej funkcii druhého oka je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Dátum vzniku invalidity - 27.10.2014 nezmenené, nakoľko strata jedného oka je dokumentovaná až týmto vyšetrením. Okrem postihnutia zraku sú u menovaného dokumentované poruchy psychiky a správania pri syndróme závislosti na alkohole, ako o tom svedčia prepúšťacie správy z psychiatrického oddelenia v Levoči, kde bol hospitalizovaný v r. 2007, v r. 2012 a v r. 2013 pre suicídálne pokusy v ebriete, čo psychiater hodnotí ako porucha psychiky a správania zapríčinená nadužívaním alkoholu. Vždy išlo o akútnu stresovú reakciu so suicídálnou aktivitou v ebriete. Od r. 2013 nie je predložený žiadny psychiatrický nález, ktorý by svedčil o starostlivosti a liečbe psychiatra. Navrhovanú protialkoholickú liečbu psychiaterom v minulosti odmietol. Uvedené ochorenie nezvyšuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nakoľko pri abstinencii (toho času vynútenej pobytom v ústave na výkon trestu odňatia slobody) nie sú prítomné posudkovo závažné poruchy psychiky a správania. Podľa výroku posudku je posudzovaný invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 45%.

Krajský súd ďalej uviedol, že ako vyplýva z obsahu dávkového spisu a odôvodnenia napadnutého

rozhodnutia sociálna poisťovňa ústredie posúdila podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, či nárok na priznanie invalidného dôchodku navrhovateľ spĺňa čo sa týka všetkých podmienok, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení zákona. Navrhovateľ bol síce uznaný za invalidného posudkovým záverom posudkového lekára zo dňa 30.03.2016 odo dňa 27.10.2014, avšak nespĺnil druhú podmienku nároku na priznanie invalidného dôchodku a to obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z., konkrétne ustanovenia § 72 ods. 1 písm. e), podľa ktorého počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 34 rokov do 40 rokov je najmenej 8 rokov.

Ako vyplýva z § 72 ods. 2 citovaného zákona, počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že nárok na vznik invalidného dôchodku u navrhovateľa bol posudzovaný v období pred dňom 27.10.2014. Za uvedené obdobie ako bolo preukázané z osobného listu dôchodkového poistenia navrhovateľa, navrhovateľ získal 2 108 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo predstavuje 5 rokov a 283 dní obdobia dôchodkového poistenia. Z uvedeného údaju vyplýva, že navrhovateľ nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

Krajský súd dospel k záveru, že aj keď navrhovateľ bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45% od 27.10.2014 a ku tomuto dátumu mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, ani nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok, avšak nespĺnil tretiu potrebnú podmienku a to nezískal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 citovaného zákona.

Zákonodarca v uvedenom ustanovení § 70 ods. 1 uvádza podmienky pre splnenie nároku na priznanie invalidného dôchodku má na mysli splnenie všetkých troch podmienok kumulatívne, teda spolu. Pokiaľ navrhovateľ ako v tomto prípade nespĺnil jednu z troch podmienok pre priznanie nároku, tak sociálna poisťovňa ústredie rozhodnutím zo dňa 02.06.2016 pod sp. zn. č. XXX XXX XXXX rozhodla správne a v súlade so zákonom, keď žiadosť navrhovateľa zo dňa 30.03.2016 o priznanie invalidného dôchodku z týchto dôvodov zamietla.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie.

Uviedol že podľa posudkov posudkových lekárov sociálnej poisťovne je invalidný od 27.10.2014 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 26.01.2017, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Dátum vzniku invalidity stanovili posudkoví lekári zhodne na 27.10.2014, kedy bolo potvrdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa, ktoré malo u

navrhovateľa následok vzniku invalidity.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 1 písm. e) zákona o sociálnom poistení počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 36 rokov do 40 rokov je 8 rokov. Podľa ustanovenia § 72 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 449/2008 Z. z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

Navrhovateľ ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 27.10.2014 dosiahol vek XX rokov, preto splnenie zákonom stanovenej podmienky získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok je v súlade s citovanými ustanoveniami zákona podmienené získaním najmenej 8 rokov dôchodkového poistenia pred vznikom invalidity. Z obsahu evidenčného a spisového materiálu nepochybne vyplýva, že navrhovateľ pred vznikom invalidity, t.j. pred 27.10.2014 získal celkovo 2 108 dní, t. j. 5 rokov a 283 dní obdobia dôchodkového poistenia. Navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovenú podmienku na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd konštatuje, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne, ktoré bolo podľa jeho názoru náležite odôvodnené, za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

